gemeente ooststellingwerf

Integraal Veiligheidsbeleid 2023 - 2026

Mei 2023



Inhoud

1. Inleiding 2
2. Waar staan we nu? 3
2.1. Bezetting Openbare Orde en Veiligheid 3
2.2. Trends en ontwikkelingen 3
3. Integraal veiligheidsbeleid 2023 - 2026 4
3.1. Missie en visie 4
3.2. Gemeentelijke prioriteiten 4
3.3. Hoe gaan we dit doen? 6
4. Wat hebben we nodig? 7
4.1. Uitbreiding personele capaciteit 7
4.2. Uitbreiding uitvoering werkzaamheden 7
5. Referenties 8

1. Inleiding

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijk en leefbaar Ooststellingwerf.
Onze gemeente moet niet alleen veilig zijn, mensen moeten zich ook veilig, welkom en vrij voelen. En dit creëren we samen. Door gezamenlijke inspanning en integrale samenwerking zorgen we samen voor een leefbare en veilige gemeente, waarbij overlast en criminaliteit zo veel mogelijk voorkomen en bestreden wordt.

De gemeente voert hierbij de regie en werkt samen met haar veiligheidspartners zoals politie, Openbaar Ministerie (OM), Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord Nederland (RIEC-NN), Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), het gebiedsteam, zorg- en welzijnsorganisaties en woningcorporaties aan het waarborgen en verbeteren van de veiligheidssituatie in Ooststellingwerf. Maar ook inwoners en ondernemers zijn voor ons belangrijke samenwerkingspartners.

Voor een goede sturing en coördinatie op het complexe veiligheidsterrein wordt er iedere vier jaar door de gemeente een Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) opgesteld. Naast dat dit een wettelijke vereiste is in de politiewet, is het nodig om in een veranderende wereld de koers iedere vier jaar te herijken. Nieuwe ontwikkelingen in de samenleving vragen namelijk om nieuwe overwegingen, verschuivingen in prioriteiten en andere werkwijzen.

Het IVB is een strategisch beleidsdocument dat de gemeente gebruikt om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid. Het IVB markeert prioriteiten, benoemt ambities en uitgangspunten, legt een basis voor lokale en bovenlokale samenwerking en biedt aanknopingspunten voor monitoring, bijsturing en verantwoording. Tevens wordt op hoofdlijnen beschreven welke inspanningen en acties reeds worden ondernomen en nog nodig zijn om onze ambities te realiseren.

In het volgende hoofdstuk wordt teruggeblikt op werkzaamheden in de vorige beleidsperiode en de capaciteit van het team Openbare Orde en Veiligheid. Vervolgens worden trends en ontwikkelingen geschetst die van invloed zijn op het huidige beleidsplan. In het derde hoofdstuk volgen de missie, visie en prioriteiten voor de beleidsperiode 2023-2026. Het laatste hoofdstuk maakt duidelijk wat er nodig is om adequaat op deze prioriteiten in te zetten.

Het huidige IVB bouwt voort op het IVB 2017-2021, welke verlengd is tot en met 2022 in verband met de Covid-19 periode en hieruit voortkomende drukte.

2. Waar staan we nu?

In de beleidsperiode 2017 – 2022 kregen we te maken met nieuwe crisissen waar van het team Openbare Orde en Veiligheid veel gevraagd werd: de coronacrisis, de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen, Oekraïense vluchtelingen en boerenprotesten. De gevolgen van deze landelijke of zelfs wereldwijde crisissen waren en zijn nog steeds duidelijk zichtbaar in onze gemeente. Het verloop hiervan in de toekomst is niet geheel voorspelbaar. Het borgen van de veiligheid omtrent deze onderwerpen is onderdeel geworden van ons dagelijkse werk.

Toch is er ruimte geweest om de afgelopen vier jaar te werken aan de beleidsthema's in onze gemeente. Op het gebied van de aanpak van ondermijning zijn stappen gezet door bijvoorbeeld het opzetten van een goede samenwerkingsstructuur met de politie en VTH. Er wordt integraal samengewerkt op het gebied van jeugd en veiligheid en er is veel aandacht voor sociale wijkproblematiek. Het veiligheidsbeleid 2023 – 2026 kan met deze ingezette koers op dezelfde wijze worden voortgezet, rekening houdend met nieuwe trends en ontwikkelingen.

2.1. Bezetting Openbare Orde en Veiligheid

Bij het maken van beleid en prioritering van onderwerpen, houden we rekening met de mogelijkheden en capaciteit van onze zorg- en veiligheidspartners. Door problemen samen en integraal aan te pakken kunnen we tot goede oplossingen voor veiligheidskwesties komen. (On)veiligheid staat nooit op zichzelf en is in de meeste gevallen verweven met sociaal-culturele of psychische problematiek. Dit betekent dat wij afhankelijk zijn van de inzet van bijvoorbeeld de politie, VTH, het gebiedsteam en jongerenwerkers, en zij van ons.

Voor onze eigen inzet hebben we op dit moment 2 Adviseurs Openbare Orde en Veiligheid (AOV-ers) in dienst (1,76 fte). Daarnaast is er in het team een ondersteuner werkzaam (0,5 fte). De ervaring uit de vorige beleidsperiode leert dat de rol van Openbare Orde en Veiligheid steeds groter wordt in bijvoorbeeld de aanpak van ondermijning. Daarnaast zorgen acute crisissituaties ervoor dat er onverhoopt geschoven moet worden in werkzaamheden.

2.2. Trends en ontwikkelingen

De samenleving om ons heen verandert voortdurend en steeds sneller. We leven in een wereld die zich steeds meer digitaal afspeelt en waar maatschappelijke onrust heerst (VNG, 2023). Daarnaast zijn we ons steeds bewuster van de risico's en vormen van ondermijnende criminaliteit (Tops et al., 2022).

Dit veiligheidsbeleid geeft een kader voor de uitvoering voor de komende vier jaar. Maar, in de tijd waarin we leven is het van belang om flexibel te kunnen werken en de mogelijkheid te hebben om prioriteiten aan te passen. Als blijkt dat er geschoven moet worden in prioriteiten ten gevolge van nieuwe kennis en/of inzichten, dan doen we dat in het belang van onze inwoners.

Belangrijke onderwerpen op dit moment:

- Digitalisering en cybercrime
- Sociale wijkveiligheid
- Ondermijnende criminaliteit
- Maatschappelijke onrust en polarisatie (Tops et al., 2022).

3. Integraal veiligheidsbeleid 2023 - 2026

3.1. Missie en visie

De opdracht voor het Integraal veiligheidsbeleid 2023 – 2026 is als volgt geformuleerd.

Missie en visie

De gemeente Ooststellingwerf streeft naar een zo veilig mogelijke gemeente. Een gemeente waarin:

- Inwoners weerbaar zijn tegen verschillende vormen van criminaliteit.
- Inwoners zich beschermd weten en zich veilig voelen.
- Overlast en criminaliteit voorkomen worden en indien aanwezig aangepakt worden.
- Ernstige calamiteiten achterwege blijven, dan wel op een adequate wijze worden aangepakt.

3.2. Gemeentelijke prioriteiten

Aan de basis van onze prioriteiten voor de volgende beleidsperiode liggen verschillende zaken. Er is rekening gehouden met de Samenwerkingsagenda 2022-2026 van de gemeenteraad. De Raad hecht waarde aan een veilige woon- en leefomgeving en verzoekt aandacht te besteden aan digitale veiligheid en de aanpak van ondermijning. Een veilige woon- en leefomgeving en de aanpak van ondermijning worden tevens in het collegeakkoord geprioriteerd. Ook in de veiligheidsdriehoek met de Politie, het Openbaar Ministerie en onze buurgemeenten zijn deze onderwerpen geprioriteerd. Hier liggen lokale criminaliteitscijfers en maatschappelijke trends en ontwikkelingen aan ten grondslag.

Belangrijkste prioriteiten voor 2023 - 2026

- Een veilige en prettige woon- en leefomgeving voor onze inwoners.
- Inzetten op digitale veiligheid.
- Aanpakken van ondermijnende criminaliteit.

Binnen deze prioriteiten werken we aan verschillende thema’s (zie figuur 1 hieronder). Sommige thema’s hebben betrekking op meerdere prioriteiten omdat er sprake is van samenhang: wanneer we ondermijnende criminaliteit aanpakken, wordt de woon- en leefomgeving voor onze inwoners prettiger. Digitale criminaliteit wordt soms ook gepleegd door criminelen die zich ook met ondermijning bezighouden. Radicalisering en polarisatie vindt niet alleen fysiek plaats, maar wordt online gefaciliteerd of aangejaagd. En het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit heeft betrekking op cybercrime en ondermijnende criminaliteit. Hieronder staat een overzicht van de thema’s waar we op willen inzetten deze beleidsperiode.



Figuur 1: Beleidsprioriteiten 2023-2026 en bijbehorende thema's

* In samenwerking met de Chief Information Security Officer (CISO) en Functionaris Gegevensbescherming (FG)

3.3. Hoe gaan we dit doen?

Het hebben van korte lijnen, professionele relaties en onderling vertrouwen met zorg- en veiligheidspartners is een belangrijke voorwaarde om het werk goed te doen. We zijn ons bewust van de dynamiek en gevoeligheden die spelen in onze eigen organisatie en bij die van onze partners.

Integraal werken als regisseur

- Integrale samenwerking met collega's van het ruimtelijke- en sociale domein en VTH. Rekening houdend met de voor hen geldende beleidskaders;
- Met keten- en veiligheidspartners zoals: politie, brandweer, RIEC, Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân, buurgemeenten;
- Middels lokale en regionale afspraken vanuit de driehoek, de Friese Norm* en het RIEC-convenant.

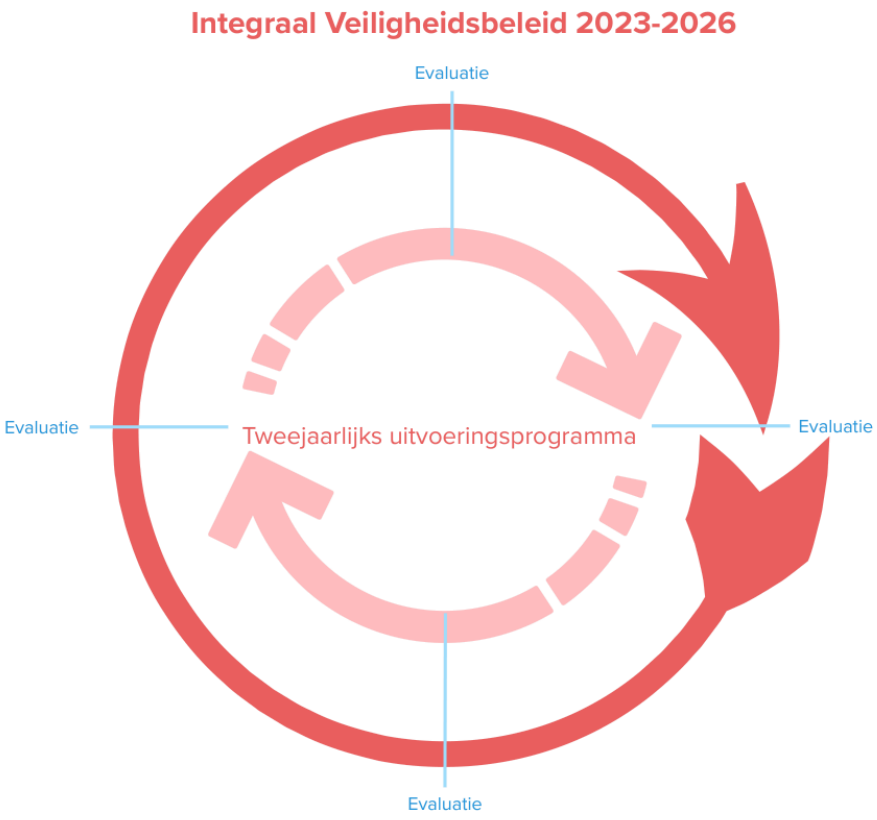
* Samenwerkingsverband tussen 18 Friese gemeenten, Wetterskip Fryslân en de Provincie Fryslân

Informatie gestuurd werken

- Opstellen van een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma
- Jaarlijks evalueren van het uitvoeringsprogramma
- Werkzaamheden baseren op data en kwalitatieve informatie

3.3.1 Uitvoeringsprogramma en evaluatie

Om te zorgen dat er uitvoering gegeven wordt aan de prioriteiten in dit plan, wordt er een tweejaarlijks (2023-2024) uitvoeringsprogramma vastgesteld door het college. Hierin wordt per onderwerp concreet beschreven welke doelen we nastreven, hoe we deze willen bereiken en binnen welke periode we dit willen behalen. Aan het einde van ieder eerste kwartaal van een jaar, informeren we de raad middels een memo en een themabijeenkomst over de uitgevoerde werkzaamheden van het voorgaande jaar. Hier wordt beschreven op welke manier de werkzaamheden hebben bijgedragen aan de prioriteiten in dit beleidsplan en de doelen in het uitvoeringsprogramma. Op basis van de evaluatie en maatschappelijke ontwikkelingen, kan waar nodig worden bijgestuurd op de uitvoeringsactiviteiten voor de periode 2025-2026.



Figuur 2: De vierjarige beleidsperiode, het tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma en de jaarlijkse evaluatie

4. Wat hebben we nodig?

4.1. Uitbreiding personele capaciteit

In de voorgaande hoofdstukken zijn een situatieschets, capaciteit, trends, ontwikkelingen en prioriteiten voor de huidige beleidsperiode genoemd. Het takenpakket van de afdeling Openbare Orde en Veiligheid is de afgelopen jaren steeds verder uitgebreid. Mede daardoor heeft men in de vorige beleidsperiode al ervaren dat urgente en ad hoc zaken vaak de prioriteit verdringt.

Op dit moment is de Ooststellingwerfse gemeentelijke capaciteit ontoereikend om adequaat in te spelen op de prioriteiten in dit beleidsplan. Uitbreiding van de inzet van de Adviseurs Openbare Orde en Veiligheid (AOV-ers) is nodig om te investeren in het duiden en aanpakken van ondermijning en cybercriminaliteit. Bij uitbreiding van 1fte komen we tot onderstaand totaal:

- Adviseur Openbare Orde en Veiligheid 2,76 fte.
- Ondersteuner Openbare Orde en Veiligheid 0,5fte

4.2. Uitbreiding uitvoering werkzaamheden

Indien er een uitbreiding van personele capaciteit plaatsvindt op de afdeling Openbare Orde en Veiligheid, betekent dit dat er meer werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Als gevolg hiervan kunnen de uitvoeringskosten stijgen, door bijvoorbeeld de inzet van een cyberproject of een bewustwordingscampagne rondom ondermijning. Deze kosten worden meegenomen in het tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma. Indien de begroting van Openbare Orde en Veiligheid ontoereikend blijkt, zal dit middels de één van de producten in de P&C cyclus kenbaar gemaakt worden.

5. Referenties

Vereniging Nederlandse Gemeenten. (2023). *Trendrapport Informatiesamenleving 2023*. Geraadpleegd op 12 april 2023, van https://vng.nl/artikelen/trendrapport-informatiesamenleving-2023.

Tops, P., Van Oostaaijen, J., & Boswijk, R. (2022). Lokaal Veiligheidsbeleid in 2030: Normaliseren, versnellen en alert blijven. Vereniging Nederlandse Gemeenten, Stichting Maatschappij en Veiligheid. Geraadpleegd op 12 april 2023, van https://vng.nl/sites/default/files/2022-06/Lokaal-Veiligheidsbeleid-in-2030.pdf.